

Laiuse Roguduse Teataja

Nr. 4 I. aastakäit	Ilmub tarvidust mööda.	31. detf. 1931 a. Hind 10 f.
	Wastutaw toimetaja ja wäljaandja õp. S. Järwe Laiuse kirikla	
	Mu olgu Jumalale kõrges!	

Sisutord: Wana aasta õhtu jumalateenistuse laulud. — Wana aasta lõpul ja uue algul. Õp. S. Järwe. —
Ka Sõgawal waestekomitee. — Kool ja usudpetus. — Roguduse peatoosolekut. — Kohus alkoholi üle 24. jaanuaril
1932 a. — 1931 a. Laiuse koguduses abiellunud, sündinud ja surnud 20. juunist peale. — Laiuse kog. põhikirj. (Lõpp).

Wana aasta õhtu jumalateenistuse laulud.

Laiuse kirikus 31. detsembril 1931 a.

I.

Wiisil: Wõitle hästi . . . P. 65.

Uasta wiimne tund on jõudnud, Silma-
pill täis tõsidust. Warsti tornis kell on löö-
nud Uue aasta tulemist.

Seifata nüüd, inimene, Püha Isa palge
ees, Mõttele, et sa majaline, Teg on piiratud
su käes.

Enne, kui sa astud aastast, Mis wiib wa-
nast uuesse, Puhusta end ära patust, Mis
on kogund hingesse.

Õpeta meid, Isfand, ise Päewi üles ar-
wama, Et me tarkust südamesse Wõime aeg-
sast' koguda.

II.

Wiisil: Mu nimi taewas kirja pandud. P. 266.

Üks aasta jälle mööda läinud Ja igawikku
asunud. Me aasta mõtted, sõnad, teod Ja
oma kirja märkinud. Need seiswad suures pi-
kas reas Seal suure kohtuniku ees. Ei salata,
ei wabandada Neist ühte ainsamat me saa.

Oh mõttele järel, inime, Ehk sul see aasta
wiimane, Kas suudad sina wastust anda Kui
pead kohtu minema? Kas on su tööd kui head
inglid, Kes sinu eest seal kostawad? Wõi on
su tööd kui kurjad inglid, Kes sind seal hukka
mõistawad?

Ma Sinu ette astun, Isa, See aasta lõ-
pul palwega: Oh anna andeks süüd ja wiga
Ja ära neid nüüd mäleta. Loo, Jumal, mulle
puhas süda Ja anna mulle kindel waim, Et
kõnnin julgelt tõe rada, Kus juhtimas mind
kõewaim.

Su rohke abi wanal aastal Su armu
meele tuletab. See arm on uus ka uuel aas-
tal, Mis ajast üle ulatab. See peale tahan
julgelt loota, Uut aastat nõnda alata, Ja
Sinu abi ikka oota, Kes mind mu patust pu-
hastab.

III.

Wiisil: Jumal wägew walitseja. P. 182.

Jumalale tänu toogem Palweohwri sõna-
des. Jumalale kiitust loogem Saulu hoogfais
kõlades. Sellele, kes suur ja wägew, Usta-
wuses omaks jäägem.

Jumalale rõõmu helke Saatkem filmist är-
kawaißt. Südamele pühi telte Seadkem mõt-
teist märkawaißt Sellele, kes ülew, wägew,
Uues ärkes omaks jäägem.

Wiisil: Kõik tallis hinge õnnistus. 201.

Siit saadik Jumal helbesti Mind alati on
saatnud; Siit saadik on mu järele Ja armu
filmad waatnud! Siit saadik ta mind talu-
tand Rättpidi, ja mind rõõmustand, Siit saa-
dik ta mind aitnud.

Sull' olgu kiitus, tänu, au, Truu Jumal
kõrges taewas, Et alati su armundu Mind
saatnud elu waewas. Ma südamesse kirjutan:
Suurt armu, Isfand, finult sain, Siit saadik
ja mind aitsid.

Omäl wiisil. 305.

Minu süda, rõõmustele, Jäta patu kom-
bed jälle, Lõtta ära pimedusest, Mine wälja
rumalusest; Sest sind laual kutsutakse, Õnnis-
tust sull' pakutakse: Jeesus, maa ja taewa
Looja, Tahab su sees aset teha.

Miisil: Oh Jeesus, ülem abimees. 204.

Mu Jeesuse, ja eluleib, Su juure eksja jõuab, Kel himu taewa peale käib Ja sinult armu nõuab, Sest palun ma sind südamest: Oh puhasta mind pattudest, Et kõlban sinu laual!

Nüüd armsa taewa roaga Mind, Isand, täna sööda, Mind elujõeale juhata Ja selle seest mind jooda. Küll olen haige, roojane: Sa oma laualt, karjane, Mind siiski ära lükkal!

Sa mesimagus taewaleib, Oh anna mulle armust, Kui patt mu hinge peale käib, Et peasen tema hirmust! Su õigus, see nüüd katku mind, Et mul ei ole karta sind, Kui istun sinu lauas.

Kõik vihawaenu kustuta Mu südamest ja hingest, Mu wigadusi ilmuta, Et ma neid nutan järjest. Sa püha paasatalleke, Oh anna ennast minule Nüüd hinge kasuks süüa.

Ma tunnistan, et minu töö Wäärt pole seda armu, Ma olen patu sulane, Ma tunnen tema hirmu. Mind siiski hädas röömus- tab, Et sinu sõna tunnistab, Et võtad wae- sed wastu.

Wana aasta lõpul ja uue algul.

Aasta on lõpule jõudnud. Aastume 1932 aastasse. Lahtuw 1931 aasta möödus kogu maailmas suurte raskuste tähe all. Majanduslik kriis surus maailma rahwaid.

Ka meie kodule ei jäänud mure wõraks. Palju oli wõitlust raskustega meie rahwal. Palju lootusi jäi täide minemata, palju kawatsusi teostamata. Mõnigi asi kujunes teisiti, kui ette arwasime.

Mõnegi elutangasse kudus saatuse käsi ootamatuid ja tundmatuid kirju. Jumal on lastnud mõndagi teisiti kujuneda, kui ette aimata wõisime.

1931 uue aasta hommiku jumalateenistuse jutluse aluseks ja mõtteks olid Jeesuse Kristuse sõnad: „Nõudke esiti jumalariiki ja tema õigust, siis peab seda kõike teile peale antama.“ Nüüd aastat lõpetades wõime temasse tagasi waadata enestelt küsida: Kui palju olen ma suutnud teostada oma elus sellest Isandanda nõudest? Kas ei ole harilikult nõnda, et nõutakse esiti kõike muud, ja Jumalariiki alles wiimasest järjelorras? Kas ei olnud see tihti nii ka lahtuwal aastal? Wiletsusest kõige suurem on waimline wiletsus ja hingeline waejus. Kõik raskused ja mured on lerge- mad kanda jellel, kes on ritas Jumalas.

Ka mööbumud raskuste aasta on kinnitanud seda tõtt. Sellepärast, astudes uude aastasse

Patt on mind hoopis rikkunud, Mu peale armu heida: Surm on mu sisse tikkunud, Oh anna elu leida! Ma olen pime, walgusta! Ma olen kadund, halasta, Ja aita selgest armust!

Mu peigmees, tule minule Ja jää mu südamesse, Siis suud ma annan sinule Ja jään su armu sisse. Sa oma kalli röömuga Mu nõtra waimu kosuta Ja lõpeta mu häda.

Mu Jeesuse, ja eluleib, Mind ise sööta wõta! Oh weri, mis kõik peastawõib, Mind heldest jootma tõtta! Sa jääd mu sisse, anna ka, Et jään su sisse lõpmata, Siis saan su läbi taewa.

Omial miisil. 229.

Oh wõtkem Jumalat Suust, südamest nüüd kiita, Kes suuri asju teeb, Ja temale au näita, Kes emahust ju Meil teinud palju head, Ja praegu hoidwad weel Meid tema armu käed.

See armas Jumal nüüd Ka wõtku muret kanda, Meil' röömsaid südameid Ja kallist rahu anda. Ta pidagu meid ka Siin üles armsasti, Ja wõtku häda käest Meid peasta heldesti.

saatku meid Õnnistegija sõnad: „Nõudke esiti Jumalariiki ja tema õigust“.

Soowin armsale kogudusele südamest **õnnis- tatud uut aastat!** Dp. J. Järwe.

Waeste hooletandest Waimastweres

Waimastwere Naisfeltsi ettemõttel on wanadekodus korraldatud jõulupuu, kus wanadele kirksid on jagatud ja jõulurõõmu valmistatud neile, kel ei ole oma kodu ja omi wanupäewi walla hooletustena mööda saatma peawad.

Ka tänawu oli 20. detj. Waimastwere wanadekodus jõulupuu õhtu, kus õpetaja jõulukõne pidas ja wanu armulauale wõttis ning koguduse anded waestele üle andis.

Hra Weltbachi algatusel on Waimastweres moodustatud waeste komitee, kuhu kuuluvad: hra ja pr. Weltbach, pr. Mutlich, hra Suh. Toming, hra Pasu ja hra Pirn. Waeste komitee kawatses korraldada korjandust waeste heaks ja aidata häbaksti.

See tänuwäärt algatus leiaku järeltegitajid ka meie koguduste teistes waldades!

Jõulupühadeaegsed jumalateenistused.

Jõulupühade ajal peeti kirikus jumalateenistusi wälja- kuulutatud kawa järele. Eriti rõhkesti oli rahwast jõulu- õhtusel jumalateenistusel, kus kirik kttfaks jäi ja ruu- mist piindus tuli.

Õhimejel jõulupühäl oli jumalateenistus ka Tõgewa jeltimajas ja Sadala rahwamajas. Mõlematel jumala- teenistustel olid ruumid rahwast tungil täis.

Rooli jõulupuu.

Jõulu eel korraldati meie kihelkonna koolides jõulupuu. Sel puhul lausisid lapsed ette laule, deklamatsioone ja näidendeid. Peeti jõulufestivalt kõnesid. Mitifugune jõulupuu õhtu korraldati ka Laiuse kõrgema algkooli poolt Laiuse keldrimajas, mis tunnustust andis edukast tööst ja õigesti õppimisest.

Ra Jõgewal waestekomitee.

Ra Jõgewa alewis on ellukutsutud waestekomitee hra A. Meose algatusel. Komitee on korraldanud korjanduse, millest sisse tuli 150 kr., mis waestele on wälja jagatud.

Rool ja usuõpetus.

Wastawa seaduse kohaselt on usuõpetus koolile sunduslik õppeaine, kuid tema õppimine on õpilastele wabatahtlik. Algkooli laste kohta, kas nad usuõpetust õppima peawad või mitte, otsustawad lastewanemad.

Olgu siis meele tuletatud, et kõikide kristlike lastewanemate kohus on oma lapsi ristitu su waimus üles kaswatada ja nad peawad hoolt kandma selle eest, et nende lapsed usuõpetuse tundidest koolis osa wõtaksid.

Meie kihelkonna kõikides koolides on usuõpetus tunnustatud, ja seda õpivad peaaegu kõik õpilased. On aga fiksiti juhuiseid olnud, kus mõni lapsewanem siin oma kohust täitnud ei ole.

Sissetuleku hallitad.

§ 48. Kogudus saab omale sissetulekuid koguduste waranduste kasutamise, liikmemaksudest, korjandustest, loteriidest, laululehtedest ning usuilise ja kõlblise sisuga kirjanduse wäljaandmisest ja müügist, annetustest, pärandustest, maksudest ametitalituste puhul jne.

Revisjonikomisjon.

§ 49. Koguduse nõukogu ja juhatus tegewuse järelewalweks koguduse waranduste walitsemise ja rahaliste arwete, dokumentide, raamatute ja aruannete rewideerimiseks walib koguduse täiskogu üheks aastaks kolmeliikmelise revisjonikomisjoni ja wastawa arwu kandidaate.

§ 50. Revisjonikomisjoni liikmed jaotawad ametid omawahel. Revisjonikomisjon on otsusewõimeline, kui vähemalt kolm liiget koos on.

§ 51. Rewideerimise tagajärjed kantakse protokollis, mis juuresolewate revisjonikomisjoni liikmete poolt allakirjutatakse. Revisjonikomisjon annab oma tegewusest aru koguduse täiskogule.

Liikwideerimise lord.

§ 52. Laiuse koguduse liikwideerimist võib algatada nõukogu. Liikwideerimise üle otsustab koguduse täiskogu selle põhikirja § 28 aratähendatud korras.

§ 53. Kui koguduse täiskogu otsustab koguduse lõpetada, siis jääb koguduse tegewus otsekohe seisma ja täiskogu walib liikwideerimiskomisjoni, kelle tegewusele ta instruktioonid annab. Liikwideerimiskomisjon wõtab waranduse üle, nõuab wõlad sisse, rahuldab nõudmised koguduse wastu ja annab ülejäänud warandused kirikule üle.

Et noorjoo usuline kaswatus koguduse üks tähtsamatest ülesannetest on, siis tuleb walmata selle üle, et kõik wanemad oma kohustusi laste wastu täidawad. Kirik tahab hoolt kanda, et ka wanemad oma otsekoheseid ülesandeid ei unustaks.

Seda nõuab ka koguduse põhikirja.

Koguduse peakoosolekut

peeti 13. detf. j. a. Arutusel oli muu seas ahjude ehitamise küsimus kirikusse. Teatawasti korraldati selleks otstarbeks loteri-allegri. Usja põhjalikult kaaludes otsustas täiskogu, et kogutud summa tuleb kasutada kiriku soojendamiseks, kuid algust ei tule teha ahjudega, waid mitmesuguste teiste eeltöödega, nagu lae, akende ja põranda wastawalt ümberkorraldamisega.

Wanaduse töttu nõukogust wälja langenud $\frac{1}{3}$ liikmete walimisel waliti tagasi kõik endised liikmed: Antton Reial, Joh. Wsper, August Riitsnik, Jaan Remmelg, Hindriik Ostrat, Karl Palm, Joh. Seer, Nikolai Lindberg, Eduard Wilter, Johannes Amor. Revisjoni komisjoni waliti: Mart Looming, Friedrich Pärlin, Udo Reitam, asemikudeks Joosep Laur, Mihkel Wsper, Eduard Welling. Kinnitati aruandeid ja eelarwe. Kõik otsused tehti ühel häälel ja koosolek oli üksmeelne.

Koosolekut juhatas hra A. Reial, protokollis kirjutas hra A. Helm.

määramine; koguduse waeste ja haigete eest hoolikandmise korraldamine, waltwamine korrapidamise üle kirikus ja kiriklikudes asutustes, iseäranis ka selle üle, et kirikuhooned mitte otstarbeteks ei tarwitataks, mis nende ülesannetega kokku ei käi; koguduseliikmete maksude aramääramine; koguduse teenistuses olewate isikute ülalpidamise eest hoolitsemine; täiskogu kokkukutsumine ja päewakorra aramääramine.

W ä r k u s: Kiriklike ülesannete jaoks võib nõukogu komisjone asutada, kelle tegewuse eest ta wastutaw on. Komisjoniide liikmeiks võib peale nõukogu liikmete ka teisi kog. liikmeid kutsuda.

§ 38. Koguduse nõukogu kutsutakse kokku juhatusel poolt tarwiduse järele, mitte vähem kui kord aastas. Otsused tehakse liht-hääleteenamisega, kui hääled pooleks lähewad, annab otsuse esimehe hääle, walimisel liis. Walimised nõukogu toimetatatakse kinnise hääletamisega. Koosolek on otsustusewõimeline, kui vähemalt $\frac{1}{3}$ liikmete arwust on ilmunud, seal hulgas ka juhatusel esimees ehk tema abi.

Koguduse juhatus.

§ 39. Juhatus seisab koos esimehest, tema abist, kirjatoimetajast ja laekahoidjast, kelle nõukogu oma liikmete hulgast üheks aastaks walib. Peale selle võib, kui tarwis weel 2 liiget walida, kelle ametid nõukogu ära määrab. Opetaja on juhatusel liige. Juhatus on otsustusewõimeline kui 3 liiget koos on, nende hulgas

Rohus alkoholi üle 24. jaanuaril 1932 a.

Laiuse koguduse noorte koondise korraldusel peetakse Laiuse selfimajas näitlikku kohut alkoholi üle. Tegelas- teks on mitmed tuntud jõud oma kihelkonnast ja väl- jastpoolt.

1931. a. Laiuse koguduses abiellunud, sündinud ja surnud 20. juunist peale.

(Aundmed 1. jaan. kuni 20. juunini on avaldatud „Laiuse kog Teatajas“ nr. 2.)

Saulatatud. 1) Karl Barlo ja Ella-Emmeline Am- bos. 2) August Mann ja Mide Pärtel. 3) Paul Hein ja Marie Jakobson. 4) Alfred Laur ja Lubmilla Goldt. 5) Otto Peterson ja Lydia Mänd. 6) Johannes Ploom ja Emilie Wirromere. 7) August Jürgeñson ja Tuul- Blaumet. 8) Johannes Kirjutaja ja Elisabet Loots. 9) Martin Kuusk ja Anna Otti. 10) Peeter Walge ja Benita-Margarete Tiits. 11) August Kasf ja Elfriede Karu. 12) Alfred Litwak ja Hilda Sommer. 13) Hein- rich Sirel ja Magdalene-Lowise Kiblik. 14) Karl Wälba ja Leida Miller. 15) Karl Bötfer ja Mice Sepp. 16) Johannes Soom ja Rosalie Pärn. 17) Eduard Hofmann ja Mine Blauhut. 18) August Lagus ja Aritta Kuff.

Sündinud (registreeritud Laiuse ew.-lut. kog. peret- setu ametis). 1) Mary Poom. 2) Johannes Lõns. 3) Mine Juff. 4) Hilja Welt. 5) Uno Mgo. 6) Endel Malm. 7) Otto Kurg. 8) Lilian Reikam. 9) Juta Pe- tersen. 10) Helgi Barlo. 11) Peeter Teber. 12) Sieg- fried-Kullan Tõruse. 13) Hugo Miif. 14) Wiidas Karu. 15) Heino Aru. 16) Amanda Indus. 17) Toomas-Jo- hannes Peterson. 18) Uno-Arnold Pärtelpoeg. 19) Endel Pärtelpoeg. 20) Martin Birk. 21) Heleene Palm. 22) Martin Palm. 23) Walwe Kriis.

Surnud. 1) Helene-Maria Kirsch. 2) Aleksander- August Soosaar. 3) Kai Leiten. 4) Mihkel Amor. 5) Kai Moimann. 6) Lucie Sim. 7) Kai Simmer. 8) Jaan Tamm. 9) Jaak Kadaja. 10) Joosep Aman. 11) Leena Mänd. 12) Johanna Poderat. 13) Willem Saar. 14) Jaan Tamm. 15) Olga Kasf. 16) Hilja-Rosalie Nigul. 17) Kadri Nõu. 18) Maria Põdra. 19) Hindrik Tõu- ram. 20) Elnu Uusbek. 21) Jaan Karu. 22) Pärtel Pär- tin. 23) Amanda Kuffe. 24) Juliana-Auguste Johannson. 25) Manta Korts-Pärn. 26) Leenu Leiten. 27) Mai Päib. 28) Mai Moimann. 29) Anna Kivi. 30) Jüri Korts. 31) Juula Leppik. 32) Anu Helm-Roßin. 33) Heinrich Karjuk. 34) Martin Palm. 35) Anna Kurg. 36) Mari Ruudi. 37) Mari Boormann. 38) Kustaw Plauhut. 39) Jaan Raja. 40) Mart Looming. 41) Kalew Leitmann. 42) Maria Mõtte. 43) Paul Tõruse. 44) Rein Wäät. 45) Arnold Malm. 46) Tõnu Utt. 47) August Reinkubjas. 48) Endel Pärtelpoeg.

tema abi. Juhatuses esimees on ühtlasi ka nõukogu esimees. Juhatuses asukoht on Laiuse kihelkond.

§ 40. Juhatus on koguduse väline esitaja. Ta on täiskogu ja nõukogu täidesaatev organ ja koguduse asjaajaja walitsuseasutustes ja koh- tutes. Juhatuses hoolits on nõukogu otsustamise alla käiwate asjade ettevalmistamine, tarwiliste raamatute pidamine, kirikuteenrite ametisse nime- tamine, waranduste walitsemine ja muud, mida nõukogu temale ülesandeks teeb.

§ 41. Juhatusel on oma pitsat pealkirjaga „Laiuse Ew.-Lut. koguduse juhatus.“

§ 42. Juhatus esitab kogudust kui juriidilist isikut ilma isearalise wolikirjata ja võib oma õigusi edasi wolitada oma waliku järele ja oma wastawa tunnistusega. Ametlikkudele kirjadele, tunnistustele, niisama igasugustele lepingutele ja wolikirjadele kirjutawad alla juhatuses esimees ehk tema asetäitja ja kirjatoimetaja.

Wastuwõtmise korb.

§ 43. Laiuse koguduse nuteks liigeteks wõe- takse wastu: koguduse liigete lapsed sündimise ja ristimise läbi, lapsed kuni 16 eluaastani nende wanemate soovil. Pärast 16 eluaastat waba- tahtliku sisseastumise läbi. Uusi liikmeid wõtaw wastu õpetaja ehk tema asetäitja.

Wäljaastumise korb.

§ 44. Wäljaastuda võib igakuks wabataht- likult, teotades sellest õpetajale ehk tema asetäit-

jale, kusjuures ta kohustatud on kõik kohustused koguduse ja kiriku wastu kuni wäljaastumiseni täitma. Laste wäljaastumisest kuni 16. eluaas- tani teatawad nende wanemad.

Wäljajetmise korb.

§ 45. Roguduse liikmete wäljajetmine jün- nib nõukogu läbi.

§ 46. Roguduse liikmete nimekirjast kustutatakse juhatuses ettepanekul nõukogu otsusel ja loetakse wäljaastunuks liikmed: a) kes kolme aasta jooksul oma maksukohustusi koguduse wastu ei ole täitnud. Enne otsustamist saadetakse wäl- jajetawale juhatuses poolt meeldetuletus, mis weel wähemalt kuuaegse tähtaja asja diendami- seks annab.

a) kes oma lapse pool aastat ristimata jätab ilma põhjustest teatamata õpetajale. Enne wäl- jajetmist peab keegi nõukogu liige wäljajet- tawaga asja üle rääkinud olema.

b) kes abiellumisel kirilikku laulatust põlgab; c) kes ristiusu wastase sühiga jelti liikmeks on. Wäljajetmine antakse wõimalust mööda wäl- jajetututele teada.

§ 47. Kui keegi ristiusu wastu awalikult põlgust awaldab ehk feda teotab või koguduse sühidele ja korrale kahjutegewalt wastu töötab, võib teda nõukogu, õpetaja ehk tema asetäitja või juhatuses kaebusel koguduse liikmete hulgast wälja heita $\frac{2}{3}$ hääleenamusega. Ka awalikku pahandust sünnitawa tõlwatu elu pärast võib jelsamal teel kogudusest wälja heita.